ఎన్నోరంగుల తెల్లకిరణం
– సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి

(సిరివెన్నెలగారు వ్రాసిన కథలు నెలకొకటి)

సంకల్పం

సాహిత్యంలో ʻకథʼ (short story)కి సంబంధించిన నిర్వచనాలూ, నియమావళి, ఆవిర్భావం. ఆకృతి, పరిణామము, పరిణితి ఇత్యాది అంశాలపట్ల నాకు నిర్దిష్టమైన అవగాహన ఉంది – అని నేను అనుకోను. కథా సామ్రాజ్య నిర్మాతల, నిర్ణేతల సరసన నిలచి తర్కించే తాహతు నాకుందని కూడా అనుకోలేను.

ʻఏం చెప్పాలిʼ అనే దానికన్నా ʻఎలా చెప్పాలి?ʼ అనే అంశంపట్లే నాకు ఎక్కువ మక్కువ.

కనుక, నా కథల్లో ఇంతవరకు స్పృశించబడని, కనని, వినని అపురూపమైన ʻవస్తువుʼ ఉందని దబాయించను.

కథా కథన విధానంలో, రసపోషణ, నిర్వహణ వగైరా సాంకేతికాంశాలపట్ల నాకున్న పరిజ్ఞానం బహు తక్కువ.

ʻకథ చెప్పడంʼ అనేది ఎప్పుడో అయిపోయింది – “with all its totality & perfection” అనేది నా నమ్మకం.

ʻఎలా చెప్పడంʼ అనేది ఎప్పటికీ అయిపోదు అనేది కూడా నా నమ్మకం.

ʻఅతి పాతʼ, ʻమామూలుʼ విషయాలే ఒక్కొక్కప్పుడు నా గుండెను కొత్తగా, బలంగా ʻతాకినʼ అనుభూతి కలిగినప్పుడు, ఆ అనుభూతిని యథాతథంగా ʻమాటల్లోʼకి అనువదించడానికి నేను చేసిన ప్రయత్నాన్ని చాలామంది కథా సాంకేతిక నిపుణులు ʻఇది, ఇలాంటిది కథే కాదు పొమ్మన్నారు.ʼ

ʻకాబోసుʼ అనుకున్నాను గాని, తెగబడి ʻఏం? ఎందుక్కాదు?ʼ అని ఎదురు తిరిగే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. ʻకానీలే! నాదో ʻమాలోకంʼ అయి ఉంటుందని ఊరుకున్నాను.

నా ʻమాలోకంʼలో జనాభా లెక్కల సేకరణ జరిగితే, నేను గాక ఇంకా ఎవరైనా ఉన్నారా, ఉంటారా అని తెలుసుకోవాలనే నా ఆరాటం గత ముప్పై సంవత్సరాలుగా నన్ను వెన్నంటే ఉంది.

ఆ ʻరీసెర్చిʼలో భాగంగా ఇలా నా ʻస్వగతాలన్నీʼ ఓ సంకలనంగా పోగుచేసి అన్వేషణకి పంపిస్తున్నాను.

(సీతారామశాస్త్రి)

ఎన్నో రంగుల తెల్ల కిరణం

అటు మధ్య గదిలోనుంచి, ఇటు కటకటాల వరండాలోనుంచీ కలకలం స్పష్టాస్పష్టంగా వినిపిస్తోంది. రకరకాల సంభాషణలు, మధ్య మధ్య పెద్దగా నవ్వులు, గోలగోలగా నవ్వుతూ, తుళ్ళుతూ మాట్లాడుతున్నారు.

ఈ గదిలో తలుపులన్నీ మూసేసుకుని, ఒంటరిగా పడుకుని ఉన్నాను. నిద్రపట్టడమూ లేదు. నిద్రపోవాలనే ఉద్దేశమూలేదు. ఊరికే, విశ్రాంతిగా కళ్ళుమూసుకుని గత ఏడాదికాలాన్ని సమీక్షించుకుంటున్నాను.

'మూడురోజుల్నుంచీ ఒక్కలా అలసిపోయాడు కుర్రనాగన్న. సుబ్బరంగా పడుకోనివ్వండి వాణ్ణి' అని అమ్మమ్మ మగవాళ్ళ భోజనాలు పూర్తికాగానే నా విశ్రాంతికి ఏర్పాటు చేసింది. ఆవిడ పుణ్యమా అని గత వారం రోజులుగా దొరకని ప్రశాంతమైన ఒంటరితనం దొరికింది.

శ్రమపడటం, విశ్రాంతి తీసుకోవడం విషయానికి వస్తే, నాకన్నా, మిగిలిన ప్రతీ ఒక్కరూ వందరెట్లెక్కువ కష్టపడ్డారు. ఈ మూడు రోజులూ ఊపిరి తిరగనివ్వని పని. పైగా అయిదుగురు కాపురం ఉండే ఇంట్లో ఏభయిమంది సర్దుకోవలసిరావడం.

ఈ మూడురోజుల కార్యక్రమానికి కేంద్రబిందువునీ, కర్తనీ నేనే. కనుక నాకు ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు. నిద్రకీ వాటికీ ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలు పెళ్ళి కొడుకుకిలాగా.

ఈ పోలికను అనుకోవలసి వచ్చిన ప్రతిసారీ అదోలా ముడుచుకుపోతోంది నా మనస్సు. పెళ్ళి కొడుకులాగా ఇదేం పోలిక. కాని అలా పోల్చుకోక తప్పనిసరికావడంతో జీవితపు వైచిత్రి ఏదో తోస్తోంది లీలగా.

శారీరక శ్రమకన్నా మానసిక సంఘర్షణ ఎక్కువ అలసట కలుగజేస్తుంది. అందువల్లనే అందరికన్నా ఎక్కువ అలసిపోయాను. ఈ మూడురోజులుగా అనుక్షణం నా అంతరంగం విచిత్రమైన ఒత్తిడికి లోనయ్యింది. ఒకదానికొకటి సంబంధం లేని వేలాది లక్షలాది భావాలు అల్లకల్లోలంగా ఆక్రమించేసాయి మనసంతా. మనిషి జన్మించింది మొదలు మరణశయ్య మీద చిట్టచివరి ఉచ్ఛ్వాశం తీసేవరకూ ఎన్ని రకాల అనుభూతులకు లోనుకాగల అవకాశం ఉందో అన్ని అనుభూతులూ, ఈ ఒక్క మూడు రోజుల్లోనే చుట్టుముట్టాయి నన్ను.

'అలిసి ఉన్నారు. అలా ఓ గంటపాటు నడుములు వాల్చరాదత్రా. అలా అనవసరంగా వాగుతూ మరీ అలసిపోయేకన్నా?' అమ్మమ్మ మధ్య గదిలో ఉన్నవాళ్ళని కసురుతోంది.

రేపటి నుండి అందరూ చేసే పనే అది. రేపు తెల్లారి లేస్తే ఎవరి గూటికి వాళ్ళు. మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకో, ఎక్కడో? ఏం కబుర్లు చెప్పుకున్నా ఇవ్వాళ ఒక్కరోజే కదమ్మా సుందరం పిన్ని.

'ఈ గుంట వెధవలంతా ఏరి? ఒక్కడూ కనబడడూ?'

'అలా పెద్ద బాబు గది వెనకాల కటకటాల గదిలో పేకాట ఆడుతున్నారు.'

అటు వాళ్ళ మాటలూ, ఇటు నా పెద్ద తమ్ముడు రవణా, మిగతావాళ్ళూ చేస్తున్న పేకాట అల్లరీ అన్నీ చెవిన బడుతున్నాయి. అశాంతితో అలసిపోయిన నిస్త్రాణలో ఏదో ట్రాన్స్‌లో ఉన్నట్టుంది మనస్సు.

"అన్ని రంగులూ, అన్ని అందాలూ అన్ని అనుభూతులూ సగటుగా కలిసి ఉన్న సూర్యకాంతి, జీవితం కాదంటారా?"

అమ్మవైపు, నాన్నగారివైపు అయినవాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు. మేనమామలు, పినతల్లులు, మేనత్తలు, పినతండ్రులు, వాళ్ళవాళ్ళ కుటుంబాలు, నా యిద్దరు తమ్ముళ్ళు ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు అంతా కలిపి పిల్లాజెల్లాతో సహా నికరంగా యాభైమంది తేలారు.

ఈ మూడురోజుల అనుభవమూ తేల్చింది ఇంతమంది అయినవాళ్ళు ఒక్కచోట చేరినప్పుడు ఏం మాట్లాడుకుంటారో ఇదీ అని చెప్పడానికి ఏమీ ఉండదు. కొటేషనూ ఉండదు.

అవి మాటలు కావు. అది సంభాషణ కాదు ప్రతీ మనిషీ ఒకే గుండెలో ఒక ముక్క వీళ్ళంతా. ఒకే గుండె ముక్కలు. కాలం ఎక్కడెక్కడో విసిరేస్తుంది, ఈ ముక్కల్ని జీవితం తరుముకు వస్తుంటే జీవనాన్ని తరుముకుంటూ, ఎవరికి వారు ఒకరికొకరు దూరంగా, మళ్ళీ అదే కాలం.

చావుకో, పుట్టుకకో, నిలువుగా పాతబడిన పందిరి రాటల మధ్య పెనవేసుకుంటున్న పచ్చని పెళ్ళి ముళ్ళకి సాక్ష్యం ఇచ్చేందుకు, అడ్డంగా పరచబడిన అవే రాటల పాడెమీద, తెగిపోయి వెళ్ళిపోతున్న ముళ్ళను వీడుకొలిపేందుకో మళ్ళీ తాత్కాలికంగా దగ్గరకు

చేరుస్తుంది. అప్పుడు ఆ గుండె ముక్కలు, ఆత్రంగా ఆప్యాయంగా అస్తవ్యస్తంగా ఉండగట్టుకుని జారిపోయిన క్షణాలన్నింటినీ స్పందించాలనీ చేసే ప్రయత్నం.

ఇప్పుడూ అదే జరుగుతోంది. ఆ మూడురోజులూ ఈ గుండె ముక్కలన్నింటినీ తన గుప్పెట్లో వుండగా బిగియబెట్టిన కాలం రేపు సూర్యోదయంతో తన గుప్పెటని విసురుగా తెరుస్తుంది. వికేంద్రీకరిస్తుంది. జీవితంలో విసిరేస్తుంది.

మా పెద్ద మామయ్య గట్టిగా నవ్వుతూ ఏదో చెబుతున్నాడు. అందరూ పగలబడి నవ్వుతున్నారు. అమ్మ నవ్వు కూడా స్పష్టంగా వినిపించింది.

అన్ని నవ్వుల్నీ వదిలేసి అమ్మ నవ్వునే స్పష్టంగా ప్రత్యేకంగా గుర్తించిన నా అంతరంగం తన ఆ చర్యలోని ఔచిత్యాన్ని ఇదమిత్థంగా తేల్చుకోలేకపోతోంది.

నా పెళ్ళి విషయం సంభాషణలో దొర్లడంతో నా ధ్యానం కాస్త అటు మళ్ళింది. నాకు ఈడైన మరదళ్ళు ముగ్గురు నలుగురున్నారు. కానీ ప్రధానంగా పోటీలో ఉన్నది ఇద్దరు. మా పెద్ద మామయ్య కూతురు పదహారేళ్ళ పద్మ, మా నాన్నగారి పెద్ద చెల్లెలు సూరీడత్త కూతురు పద్దెనిమిదేళ్ళ నీలవేణి. అమ్మ తరపున వాళ్ళు, నాన్న తరపున వాళ్ళు అని రెండు పక్షాలుగా చీలిపోతున్నారు ఈ విషయంలో. ఈ ప్రసక్తి వచ్చిన ప్రతిసారీ వాతావరణంలో కనిపిస్తోన్న వింతైన చిరువేడి నాకూ, మా అమ్మకీ ఇబ్బందికరంగానే పరిణమిస్తుంది.

మామూలుగానే మళ్ళీ కాసేపు విసుర్లు చురకలూ సాగదీసుకోవడాలూ అన్నీ అయ్యాక పెద్ద మామయ్య మరో విషయం మీదికి నడిపినట్టున్నాడు. కాసేపు జాలిగా మాట్లాడుతూ వుంటే నాకు అర్థం అయ్యింది. కొద్దిసేపు తరువాత మామయ్య సినిమా ప్రోగ్రాం పెట్టారని.

'రవణా! రవణా! '

'చిన్నన్నయ్యా! పెద్దమామయ్య పిలుస్తున్నాడా' నా ఆఖరి తమ్ముడు వాసు రవణని పిలిచాడు.

'అబ్బ! ఉండరా కౌంట్ అయ్యేలాగుంది. ఇప్పటికింకా లైఫ్ లేదు. నువ్వుపోయి కనుక్కో ఎందుకో'

సినిమా సంభాషణ జోరుగా వినిపిస్తోంది.

'ఏ సినిమాకో చెప్పేడా మామయ్య? ' మా రాజ్యం పిన్ని కొడుకు అదిగాడు వాసును.

'లేదింకా. మనవే డిసైడ్ చేద్దాం.'

'చిన్నన్నయ్యా! ఏదైనా కలర్ ఫిలింకి వెళ్దామా'

అటు మా అమ్మమ్మ కంఠం ఖంగున వినిపించింది. 'అందరూ కట్టకట్టుకుని పది పదిహేను రిక్షాల్లో ఏ పెళ్ళికో, ఊరేగింపుకో వెళుతున్నట్టు చూసే వాళ్ళకి ఏమైనా బాగుంటుందిరా నానీ? ఇప్పుడు వందో, నూట యాభయ్యో తగలేసి..'

'అబ్బ నువ్వుండవే నస. ఇంతమందీ మళ్ళీ కలుస్తామా ఏమిటీ? మంచో చెడ్డో ఏదో సందర్భం వచ్చింది కాబట్టి కలిసాం గానీ...'

మంచో, చెడ్డో ఏదో ఒకటి ఏదైనా ఒకటే జీవితానికి గొప్ప సమదృష్టివుంది. బ్రతుకుకి గొప్ప ఎడ్జస్టబిలిటీ ఉంది. మళ్ళీ నా మనస్సు అగాధాల్లోకీ, ఆకాశంలోకీ పరుగులు తీస్తోంది.

'అందుకే నాకు కలర్ ఫిల్మ్ అంటేనే ఇష్టం. అంతెందుకు మనం రోజూ చూసే రోడ్లూ, ఇళ్ళూ, కొండలూ మైదానాలూ ఒకటేమిటి, అన్నీ కూడా ఈస్ట్‌మన్ కలర్‌లో చాలా అందంగా, ఇంతకు మునుపు మనం చూడనంత అందంగా కనిపిస్తాయి. ఎందుకో తెలుసా?' తన ఉపన్యాసాన్ని ఒక ప్రశ్నతో ఆపేసాడు వాసు.

'ఎందువల్లనంటావ్?' ఎవరో అడిగారు. వాడేం చెబుతాడో వినాలని నాకు కుతూహలంగా అనిపించింది. ఇప్పుడిప్పుడే భావగగనాల్లో విహరిస్తోన్న వయస్సు వాడిది. ఇంటర్మీడియట్ చదువుతున్నాడు.

'మనకి కాలేజీలో ప్రాక్టికల్స్‌లో చూపిస్తారు చూడు, కాంతి కిరణం పట్టకం ద్వారా ప్రయాణించి ఏడు రంగుల వర్ణపటంగా విశ్లేషించబడటం. అదే కారణం. మనం పైన చూసే ప్రతి వస్తువునీ తెల్లని సూర్యకాంతి ఛాయలో చూడటం వల్ల, అన్ని వస్తువులూ వాటి వాటి రంగులు వెలిసిపోయినట్లు, ఫేడౌట్ అయినట్లు కనిపిస్తాయన్నమాట. అదీ కలర్ ఫిల్మ్‌లో అయితే లైట్ రీడిస్పర్షన్ వల్ల చక్కగా రంగురంగులుగా విశ్లేషించబడి, ఏ వస్తువుకి ఆ వస్తువు తన ప్రత్యేకతతో, తన ఒరిజినల్ రంగుతో కనిపిస్తుందన్నమాట. కావలిస్తే చూడు, నువ్వు పట్టపగలు చూసే ఏ వస్తువైనా సంధ్యా సమయంలోగానీ రాత్రి దీపాల కాంతిలోగానీ చూస్తే ఇంకా అందంగా కనబడుతుంది. అందుకే నాకనిపిస్తుంది దేవుడనేవాడు కనబడితే అడగాలనిపిస్తుంది. పగటి కాంతిని కూడా ఈస్ట్‌మన్ కలర్‌లో ఇవ్వరాదా అని' వాసుగాడి పద్దెనిమిదేళ్ళ భావుకత్వం. నాకు ఎందుకో స్పష్టంగా తెలియని చిరునవ్వుని రప్పించింది.

నాకు ఈ సినిమా ప్రోగ్రాం కొంత అయిష్టంగానే ఉంది. మొత్తానికి పెద్ద మామయ్య, అమ్మమ్మతో సహా అందర్నీ బైల్దేరదీసాడు. ఇంతమంది పెద్ద ఊరేగింపులా సినిమాకి బయలుదేరి వెళ్ళడం నాకు కొంచెం డెలికేటుగా ఉంది. నేను వాళ్ళతో కలవకుండా వేరేగా సిటీబస్‌లో వెళ్ళాననుకున్నాను. అదీగాక ఇన్ని టిక్కెట్లు సంపాదించే ప్రాబ్లం ఒకటుంది. ఆ హాలు మేనేజర్ నా స్నేహితుడు. కనుక ఒక గంట ముందుగా వెళ్ళి చెబితే మంచిది. కొంత అయిష్టంగానే, అంతరాంతరాల్లో ఎక్కడో ఎంతో కొంత యిష్టం లేకపోలేదు అనే నిజం కూడా నాకు తెలుస్తూనే ఉంది. నిజమే ఈ సందడినీ, ఈ సందేహాన్ని, ఆత్మీయుల మధ్య ఈ కలకలల చైతన్యాన్నీ ఆనందించకుండా ఉండలేకపోతోంది నా హృదయం. అలా ఆనందపడటంలో ఏదో అపరాధ భావన కూడా వెంటాడుతుంది లీలగా.

నా వెనక ఎనమండుగురు కుర్రాళ్ళు బయలుదేరారు. అమ్మమ్మ పెట్టిన అభ్యంతరాలన్నీ తీసేసి, పద్మని కూడా వెళ్ళమని పంపించారు పెద్ద మామయ్య. ఆ హడావుడిలో నోటితో నవ్వుతూ, నొసలుతో వెక్కరిస్తూ, 'నువ్వు కూడా బావతోనే పోవే' అని నీలవేణిని ముందుకి నెట్టింది సూరీడత్త.

పద్మ నా పక్కగా నడుస్తూ, వసపిట్టలా చెవిలో ఏదేదో వాగుతుంది. కాస్త దూరంగా నీలవేణి తల వంచుకుని, అప్పుడప్పుడు నా వైపు ఓరచూపులు చూస్తూ నడుస్తోంది. మిగతా వాళ్ళంతా వానర సైన్యంలా రోడ్డంతా ఆక్రమించుకుని చిందులు త్రొక్కుతూ నడుస్తున్నారు.

సిటీబస్‌లో మా సెక్షన్ సూపర్ వైజర్ వెంకటేశ్వరరావుగారు కనిపించి విష్‌చేశారు.

'ఆ! ఏవండీ కార్యం బాగా సవ్యంగా నడిచిపోయినట్లేనా?'

'ఆ! బాగానే పూర్తయింది సార్'

'ఊ, బాగుంది.. వీళ్ళంతా?'

'తమ్ముళ్ళూ, చెల్లెళ్ళూ, బావలూ, మరదళ్ళూ, బంధువులు.'

'అహా! బాగుంది. వైభవంగానే జరిగిందన్నమాట. ఇంకేం? అయినా మీ నాన్నగారికేం లోటు? మహానుభావుడు. అయిన వాళ్ళు కొల్లలు. మొత్తానికి పెళ్ళిలా జరిపించుకున్నాడు. బాగుంది....ఆఁ ఏమిటిలా చాలా హడావుడిగా బయలుదేరారు?'

ఏదో చెబుదామనుకున్నాను, ఇంతలోనే ఒక సిసింద్రి అందుకుని, 'సినిమాకి సార్! దేవిలో శపథం సినిమాకి' అన్నాడు ఉత్సాహంగా, ఒక్క క్షణం గిల్టీగా కొట్టుకుంది నా గుండె

'ఓహో.. సినిమాకా ఇకనేం? అన్నట్లు ఈ రోజుతో మీ లీవ్ అయిపోయిందిగదా, రేపు జాయినవుతారా లేక ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తారా?'

'అబ్బెబ్బే లేదండీ జాయినైపోతాను' కంగారుగా అన్నాను. అవసరంలేని సంజాయిషీ ధ్వనించింది నా కంఠంలో. ఆయనలో ఎంతమాత్రం ఆ ఉద్దేశం లేకపోవచ్చునుగాని, నాకు మాత్రం ఆయన 'ఓహ్, సినిమాకా బాగుంది' అన్న మాటల్లో ఏదో వెక్కిరింత వ్యంగ్యం ఉన్నట్లనిపించింది.'

ఎలా జరిగిందో, ఎవరి ప్రోత్సాహం వల్ల, ఏ 'రాజకీయం' వల్ల జరిగిందోకానీ, నా సీటు పద్మకీ నీలవేణికీ మధ్య ఉండేలా ఏర్పాటు జరిగింది. చిన్నగా నవ్వుకుంటూ కూర్చున్నాను.

సినిమా మొదలైంది. ఇదివరకే నేను చూసేసిన సినిమా. అన్యమనస్కంగా చూస్తున్నాను. నా ప్రక్కన సన్నగా ముక్కు ఎగబీల్చినట్లనిపించి తలతిప్పాను, నీలవేణి ఏడుస్తోంది.

'ఏమిటీ?' అన్నాను నెమ్మదిగా. ఐదు నిమిషాల తర్వాత, నెమ్మదిగానే చెప్పింది.

'చూశావా బావా! తండ్రిపోయి ఇరవై ఏళ్ళయినా, రామారావు (సినిమాలో హీరో) ఒక్క క్షణం క్రితమే పోయినట్లు ఎలా దుఃఖపడుతున్నాడో ఇరవై ఏళ్ళుగా ఒక్క నిమిషం కూడా మరచిపోలేదన్నమాట. మా నాన్న కూడా మమ్మల్ని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకున్నారో అయిదేళ్ళయినా కాలేదింకా, అప్పుడే అమ్మకూడా మరచిపోయింది.'

ఉలిక్కిపడ్డాను. దాని మాటలు వినిపించడం మానేశాయి, ఏదో తెలియని ఆవేదన గుండెలో సుళ్ళు తిరుగుతున్నది.

నాన్నగారు మా నాన్నగారిలాంటి తండ్రి ప్రపంచంలో మరెవ్వరికీ లేరేమో అనిపించేది మాకు. ఎంత ప్రేమమూర్తి. ఆయన చితిముందు నుంచున్న నాకు, ఇంక ఈ ప్రపంచంలో బ్రతకడం వ్యర్థం అనిపించింది. నేనూ, రవణ పదకొండో రోజున ఆత్మహత్య గురించి ఆలోచించాం. మా అమ్మ వారం రోజులపాటు పచ్చి మంచినీళ్ళు తాగలేదు. ఇంత విషం తిని అందరం చచ్చిపోతే బాగుంటుందని నేనూ రవణా నిశ్చయించుకున్నాం. కానీ ముక్కుపచ్చలారని చెల్లెళ్ళు, ఆఖరి తమ్ముడూ వీళ్ళని చంపే అధికారం మాకు లేదు. అమ్మకీ, నాకూ, రమణకీ ఉన్నంత మనస్తాపం ఉండే వయస్సుకాదు వాళ్ళది. వాళ్ళకోసం మేం బతక్క తప్పదనుకున్నాం.

ఇంతా జరిగి ఎంతకాలమైంది? అంతలోనే "బావా" గిల్లింది పద్మ, "శ్! అబ్బ ఏమిటి?"

"ముక్కు మొహం తెలీని వాళ్ళని, ఈ ప్రపంచంలో ఎక్కడని వెతుకుతాడ్రా అతను? (హీరో) తను ప్రతిజ్ఞ పట్టేసినంత మాత్రాన వాళ్ళు దొరికితేగాని, వీడు నవ్వడు, నలుగురితో కలవడు, తిండీ తినడు. ఉహూం తాగేస్తున్నాడు? వీడు చచ్చిపోడా మరి?"

తన బాల్యంలో తన కళ్ళముందు, తన కన్న తండ్రిని చంపిన హంతకుల అంతు చూడటానికి ప్రతిజ్ఞ పట్టిన ఒక కుర్రవాడి కథ ఆ సినిమా. తండ్రి చితిమంటల ఎదురుగా పిడికిలి బిగించి, గుండెలు పగిలేలా ప్రతిజ్ఞ చేసిన ఆ క్షణంలో ఆ కుర్రవాడి జీవితంలో కాలం స్తంభించిపోయింది. అది ఒక్కటే క్షణం. అటు తర్వాత అతని జీవితంలో మరే 'ఇతర క్షణం' తొంగి చూడనే లేదు. ఆ ఒక్కటే అనుభవం, ఆ ఒక్కటే అనుభూతి అటు తర్వాత అతని అస్తిత్వం కాల ప్రవాహం నుంచి బైటికి వచ్చేసి, ఆ భావావేశపు అభావం స్థిరీకరించబడిపోయింది. అటుపైన ఇరవైఏళ్ళపాటు, అహరహం, అనుక్షణం, ఆ దుఃఖాగ్నిలో, ఆ ప్రతీకారజ్వాలలో, ఆ చితిమంటల స్మృతి వాక్యంలో అర్థాంతరంగా ఆగిపోయి నిలిచిపోయాడు. అటుపైన అతనికి నవ్వూ లేదు. మరో ఏడుపూ లేదు. బ్రతుకూ లేదు. గమనం అసలే లేదు ఇరవయేళ్ళపాటు... ఇరవై ఏళ్ళపాటు.

నాన్నగారి చావుకూడా చాలా మిస్టీరియస్‌గానే జరిగింది. కోర్టు పనిమీద విజయనగరం వెళ్ళి హఠాత్తుగా హార్ట్ ఎటాక్‌తో... నో సమ్‌థింగ్ ఈజ్ రాంగ్. ఆ పదకొండు రోజులూ ఏవేవో గుసగుసలు వినిపించాయి నాకు. పోస్ట్‌మార్టం జరగకుండా పెద్ద ప్రయత్నం జరిగిందట. నాన్నగారు వెంట తీసుకువెళ్ళిన కాగితాలు కొన్ని కనిపించలేదట. ఏది, ఏమిటి, ఎందుకు ఎలా జరిగిందో స్పష్టంగా ప్రశ్నలు వేసుకునేలోగానే, నాన్నగారు పిడికెడు బూడిదైపోయారు.

ఎంతగా జ్వలించిపోయింది నా గుండె. ఏదో ఉక్రోషంతో, ఏదో మంటతో నాన్నగారి చావు సహజమా, అసహజమా, అసహజమైతే ఎలా, ఎందుకు? ఆరా తియ్యాలనీ, అంతు చూడాలనీ, అగ్ని పర్వతంలా రగిలిపోయాను నేను.

ఏం చెయ్యగలిగాను? ప్రశ్న అలాగే ఉండిపోయింది. ఉండిపోలేదు కూడా. కాలగతిలో క్రమంగా కరిగిపోతోంది కూడా. హుఁ కాలగతి అంటే ఎంతో కాలమైపోయిందేం? ఈనాడిలా సినిమా చూస్తూ, వయస్సు రక్తాన్ని రెండు పక్కలా వేడెక్కించుకుంటూ, జీవితానుభవంతో ప్రతిక్షణం మునకలు వేస్తూ ఒక్కక్షణమైనా దేవుడిలాంటి నాన్నగారి కోసం జీవితాన్ని స్థిరీకరించుకోలేక ఎక్కడికీ కొట్టుకుపోవడం.

నాన్నగారు పోయింతర్వాత, నవ్వు, ఆనందం, అనుభవం ఇవేవీ నా జీవితంలో ఉండవనుకున్నాను, ఉండకూడదనుకున్నాను. కేవలం కుటుంబంపట్ల నా బాధ్యతని, కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చడానికి మాత్రమే, నాన్నగారు వారసత్వంగా మిగిల్చిన ఈ జీవితాన్ని కొనసాగించాలనుకున్నాను కొన్ని రోజులు. అంతే మళ్ళీ జీవితం తన పరిపూర్ణ విలాసంతో కమ్మేసింది.

'బావా' మళ్ళీ గిల్లింది పద్మ.

'ఏమిటీ, ఏమిటీ నస?' అన్నాను చిరాగ్గా. చిరాగ్గా అనాలనుకున్నాను. నవ్వుతూ సరసంగా అనేశాను. 'హౌ షేం ఫుల్. అంతలా కవ్విస్తోంది ఆ అమ్మాయి. అతనిలో నిజంగానే ఏమీ చలనం లేదంటావా?' కవ్విస్తున్నట్టు అడిగింది.

నిజమే ఈ అనుమానం నాకూ వచ్చింది. కాలం, జీవితం ఇన్నేళ్ళుగా అతన్ని ఎప్పుడూ తాకనేలేక పోయాయా? తాగి తాగి ఆ మత్తులో అస్తిత్వాన్ని తిమ్మిరితో మొద్దుబరిచి, ఆ తాకిడిని తుళ్ళగొట్టి తృణీకరించాలని అతను ప్రయత్నం చేస్తున్నట్టు అనిపించింది. ఆపరేషన్‌కి ముందు మత్తు ఇంజక్షన్ తీసుకున్నట్లు ఎందుకు? జీవనస్పర్శనుంచి బలవంతాన తప్పుకునే ప్రయత్నం ఎందుకు? ఆత్మవంచనని కప్పిపుచ్చుకోవడం ఎందుకు?

"ఏమో నాకేం తెలుసు? నేనేమైనా వాడి మనస్సులోకి తొంగిచూసానా? వాడిలో నిజంగా చలనం ఉందో లేదో, ఉండీ లేనట్లు నటిస్తున్నాడో.."

"ఎందుకూ నటించడం? ఆ అమ్మాయిని ప్రేమిస్తే, వాళ్ళ నాన్నపట్ల ప్రేమ, వాడి ధ్యానం తగ్గిపోతాయా? అసలు, అలా ఒకే పాయింటు మీద అన్నేళ్ళు ఉడుంపట్టుపట్టి కూర్చోవడం సాధ్యమేనా, బావా? నా మటుకు నాకు అసాధ్యం సుమా? మా నాన్నమీద ఎప్పుడైనా అలుగుతాననుకో, నిజంగా అన్నం మానేసి కూచుంటాను. ఆయన వచ్చి బతిమాలడం ఆలస్యమయిందనుకో, ఎంతాకలేస్తుందనుకున్నావ్? కోపం అలాగే ఉంటుంది. కానీ ఆకలి కూడా వేస్తుంది. దొంగతనంగా తినేసి కూర్చుంటానంతే" కిలకిలా నవ్వేసింది.

దాని మాటల నుంచి నా అంతరంగంలోని సందిగ్ధతకి ఏదో సమాధానం. నేను అజ్ఞాతంగా అస్పష్టంగా, కోరుకుంటున్న జవాబు వైపుకి మొగ్గు ఇచ్చే ఆలంబన దొరికినట్లు అనిపించింది. మనస్సు గిల్టీ ఫీలింగ్ నుంచి కొంచెం కొంచెం తేరుకుంటుంది. ఈ భావ సంఘర్షణ ఇరవై రోజుల క్రితం నుంచి ప్రారంభమయ్యింది. మా బాబాయి ఇరవైరోజుల క్రితం వచ్చాడు దగ్గరుండి నిర్వహించేందుకు.

బంధువులకి ఆహ్వానాలు వెళ్ళాయి. పెళ్ళిపిలుపుల్లాగా ఇంతమందికి వసతి సౌకర్యం చూపించడం ఎలాగా అన్న సమస్య తలెత్తినప్పుడు 'పక్కింటి మాష్టారింట్లో, ఎడం ప్రక్క వాటా ఖాళీ అయింది. ఆ అయిదురోజులు విడిదిగా అడిగితే సరి. ' అన్నాడు రవణతో. ఆవిడిది అన్నమాట, చాలా ఇబ్బందికరంగా అనిపించి నేను, రవణ ముడుచుకుపోయాం.

సౌకర్యార్థం, ఇంటికి ముందూ, వెనకా షామియానాలు వేయించక తప్పలేదు.

వంట బ్రాహ్మలు, వంటలు, హడావుడి, ప్రతీక్షణం, ప్రతీ అంశం మీద నేనూ, రవణా గిల్టీగా, మొహమాటంగా సిగ్గుతో మొహాలు ఎర్రబరచుకుని, తలలు దించుకుంటూ ఉంటే అమ్మమ్మ అంది.

"అదేమిట్రా కుర్ర నాగప్పల్లారా! ఎందుకలా ఏదో తప్పు చేస్తున్నట్లు, సిగ్గుపడతారు? సంవత్సరీకాలు అంటే, పెళ్ళితో సమానం అని చెబుతారు పెద్దలు" అని.

మూడురోజులూ, ఉన్నట్టుండి భోరున రాగాలు, పెడబొబ్బలు. అరగంట తిరక్కుండా నవ్వులు, నవ్వుతున్నప్పుడు, కేరింతలు. మళ్ళీ ఏదో తంతు జరుగుతున్నప్పుడు అందరూ శోకాలు, సానుభూతులు.

ప్రతీరాత్రి పెళ్ళి గొడవలు, చనిపోయిన వారి జ్ఞాపకాలు తవ్వి తియ్యడం, కళ్ళు గతాన్ని వర్ణించడం, పుట్టనున్న వారి జాతకచక్రాలు తిప్పుకోవడం, కళ్ళు భవిష్యత్తుని తెలియచెప్పడం, వర్తమానాన్ని కలలు కనడం.

ఈ ఏడాదిగా లేని జీవకళ ఏదో అమ్మ మొహంలో కనిపించింది. రవణ ఆనాడు తన పాటలతో, తన వాయిద్యాలతో, ఎంత హుషారుగా ఎంటర్‌టైన్ చేసాడు.

నాన్నగారు పోయిన్నాటి విషాదచ్చాయ. నాన్నగారు తిరిగి వచ్చేరా, అన్నంత ఉత్సాహంగా.

బ్రతుకు, చావు, ఆరాటం, ఆనందం.. గొప్ప ఎక్స్‌పీరియన్స్ ఇది.

ఏ కుర్రాడికో సినిమా గురించిన సందేహాన్ని, మా బాబాయిగారొకాయన తీరుస్తున్నారు. "బాగుందిరా మరీ. మూడు గంటల్లో మొత్తం కథంతా చెప్పాలాయె. నువ్వు అడిగే ప్రతీ చొప్పదంటు ప్రశ్నకీ, వాడెప్పుడు తిన్నాడు, ఎప్పుడు పడుకున్నాడు, ఎప్పుడు దొడ్డికెళ్ళాడు, ఎప్పుడు స్నానం చేసాడు. ఇవన్నీ చూపిస్తే వాడు బతికినంతకాలం మనకి సినిమా చూపించాలి. అదీకాక ఆ కథ వాడి జీవితంలోని ఏ సంఘటనకీ, ఏ రసానికీ సంబంధించిందో ఆ ఒక్క అంశాన్నే చెబుతాడు కానీ, మొత్తం జీవితమంతా, అన్ని రసాల్తో పరిపూర్ణంగా ఎలా చూపించగలడు? సహజత్వం లేదని నువ్వంటే ఎలా? సినిమా అంటే జీవితంలా అనిపించేదే కానీ, జీవితం కాదుగా?"

నాకు సమాధానం దొరికింది. మా నాన్నగారు నాతో అంటున్నట్లు అనిపించింది. "ఒరే నాన్నా! నేను పోయిన ఆ క్షణం దగ్గరే, నీ జీవనం. గమనం స్తంభిస్తే నేను పోయినట్లే లెక్క. అలాకాక, నువ్వు తమ్ముళ్ళూ, చెల్లెళ్ళూ మీమీ బ్రతుకుల్లో నడుస్తూ మీ వెనకాల నా స్మృతిని నడిపించుకుంటూ, మీ జీవితాల్లోకి, నన్ను ఇముడ్చుకుంటూ వెళితే, నేను బ్రతికి ఉన్నట్లే కదరా?"

రంగుల్లోకి విశ్లేషించబడితే, పరిపూర్ణత నుంచి వేరుపడ్డ ఏ ఒక్కరంగో, ఏ ఒక్క అంశమో – స్ఫుటంగానే అయినా, అందంగానే అయినా ఒక్కటి విడిగా కనబడుతుంది.

అన్ని రంగులూ, అన్ని అందాలు, అన్ని అనుభూతులు సగటుగా కలిసి వున్న సూర్యకాంతి జీవితం.

Post your comments